HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

25 iulie 2008 *

În cauza C-237/07,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de Bundesverwaltungsgericht (Germania), prin decizia din 29 martie 2007, primită de Curte la 14 mai 2007, în procedura

Dieter Janecek

împotriva

Freistaat Bayern,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul C. W. A. Timmermans, președinte de cameră, domnii L. Bay Larsen, K. Schiemann, J. Makarczyk și J.-C. Bonichot (raportor), judecători,

* Limba de procedură: germana.

avocat general: domnul J. Mazák,
grefier: domnul B. Fülop, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 5 iunie 2008,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru domnul Janecek, de R. Klinger, Rechtsanwalt;

— pentru guvernul olandez, de doamna C. Wissels și de domnul M. De Grave, în calitate de agenți;

— pentru guvernul austriac, de doamna C. Pesendorfer, în calitate de agent;

— pentru Comisia Comunităților Europene, de domnul F. Erlbacher, precum și de doamnele A. Alcover San Pedro și D. Recchia, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 7 alineatul (3) din Directiva 96/62/CE a Consiliului din 27 septembrie 1996 privind evaluarea și gestionarea calității aerului înconjurător (JO L 296, p. 55, Ediție specială, 15/vol. 3, p. 198), astfel cum a fost modificată prin Regulamentul (CE) nr. 1882/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 septembrie 2003 (JO L 284, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 4, p. 213, denumită în continuare „Directiva 96/62").

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între domnul Janecek, pe de o parte, și Freistaat Bayern, pe de altă parte, având ca obiect o cerere prin care se urmărea obligarea acestuia din urmă să elaboreze un plan de acțiune pentru calitatea aerului în sectorul Landshuter Allee din München, unde locuiește persoana interesată, acest plan trebuind să cuprindă măsurile care urmează să fie luate pe termen scurt pentru a se asigura respectarea limitei autorizate prin legislația comunitară în ceea ce privește emisiile de pulberi fine în suspensie PM10 în aerul înconjurător.

Cadrul juridic

Reglementarea comunitară

3 Potrivit celui de al doisprezecelea considerent al Directivei 96/62:

„[…] pentru a proteja mediul ca un întreg și sănătatea umană, este necesar ca statele membre să acționeze atunci când valorile limită sunt depășite pentru a se conforma cu aceste valori în perioada de timp fixată”.

4 Anexa I la Directiva 96/62 cuprinde o listă a poluanților atmosferici care urmează a fi luați în considerare în evaluarea și managementul calității aerului înconjurător. La punctul 3 din această listă se menționează „[p]ulberi fine în suspensie, cum ar fi funinginea (inclusiv fracțiunea PM10)”.

5 Articolul 7 din Directiva 96/62, intitulat „Îmbunătățirea calității aerului înconjurător — Cerințe generale”, prevede:

„(1) Statele membre iau măsurile necesare pentru a asigura conformitatea cu valorile limită.

[…]

(3) Statele membre elaborează planuri de acțiune care să indice măsurile ce urmează să fie luate pe termen scurt acolo unde există un risc de depășire a valorilor limită și/sau a pragurilor de alertă, în scopul reducerii acelui risc și pentru limitarea duratei de producere a acestui eventual risc. […]”

6 Articolul 8 din această directivă, intitulat „Măsurile aplicabile în zone unde nivelurile sunt mai mari decât valoarea limită”, prevede:

„(1) Statele membre alcătuiesc o listă cu zone și aglomerări în care nivelurile unuia sau mai multor poluanți sunt mai ridicate decât valoarea limită plus marja de toleranță.

În cazul în care nu s-a fixat nicio marjă de toleranță pentru un anumit poluant, zonele și aglomerările în care nivelul acelui poluant depășește valoarea limită sunt tratate în același mod ca și zonele și aglomerările menționate la primul paragraf și intră sub incidența alineatelor (3), (4) și (5).

(2) Statele membre alcătuiesc o listă cu zone și aglomerări în care nivelurile unuia sau mai multor poluanți se află între valoarea limită și valoarea limită plus marja de toleranță.

(3) În zonele și în aglomerările menționate la alineatul (1), statele membre iau măsuri pentru a asigura pregătirea sau aplicarea unui plan sau program în scopul atingerii valorii limită în cadrul limitei de timp respective.

Planul sau programul menționat, care trebuie pus la dispoziția publicului, include cel puțin informația prevăzută la anexa IV.

(4) În zonele și aglomerările menționate la alineatul (1), dacă nivelul mai multor poluanți depășește valorile limită, statele membre elaborează un plan integrat care include toți poluanții în cauză.

[…]”

7 Articolul 5 alineatul (1) din Directiva 1999/30/CE a Consiliului din 22 aprilie 1999 privind valorile limită pentru dioxidul de sulf, dioxidul de azot și oxizii de azot, pulberile în suspensie și plumbul din aerul înconjurător (JO L 163, p. 41, Ediție specială, 15/vol. 5, p. 46) prevede:

„Statele membre trebuie să ia măsurile necesare pentru a se asigura că concentrațiile de PM10 din aerul înconjurător, evaluate în conformitate cu articolul 7, nu depășesc valorile limită stabilite în secțiunea I din anexa III în conformitate cu datele menționate în aceasta.

Marjele de toleranță stabilită în secțiunea I din anexa II se aplică în conformitate cu articolul 8 din Directiva 96/62/CE.”

8 Anexa III faza 1 punctul 1 la Directiva 1999/30 prezintă, într-un tabel, valorile limită pentru pulberile fine în suspensie PM10.

Reglementarea națională

9 Directiva 96/62 a fost transpusă în dreptul german prin Legea privind protecția împotriva efectelor dăunătoare ale poluării aerului, ale zgomotelor, ale vibrațiilor și ale altor tipuri de poluare asupra mediului (Gesetz zum Schutz vor schädlichen Umwelteinwirkungen durch Luftverunreinigungen, Geräusche, Erschütterungen und ähnliche Vorgänge), în versiunea publicată la 26 septembrie 2002 (BGBl. I, p. 3830), astfel cum a fost modificată prin Legea din 25 iunie 2005 (BGBl. I, p. 1865, denumită în continuare „Legea federală privind lupta împotriva poluării").

10 Articolul 45 din Legea federală privind lupta împotriva poluării, intitulat „Îmbunătățirea calității aerului", prevede:

„(1) Autoritățile competente sunt obligate să ia măsurile necesare pentru a asigura respectarea valorilor emisiilor stabilite la articolul 48a, în special prin intermediul planurilor prevăzute la articolul 47.

[…]"

11 Articolul 47 din această lege, intitulat „Planuri pentru calitatea aerului, planuri de acțiune, legislație regională", prevede:

„(1) În cazul în care valorile limită plus marjele de toleranță legale și definite într-un regulament în temeiul articolului 48a alineatul (1) sunt depășite, autoritățile competente sunt obligate să elaboreze un plan pentru calitatea aerului, care să indice măsurile necesare pentru a reduce în mod durabil poluanții atmosferici și care să fie conform cu cerințele regulamentului.

(2) În cazul unui risc de depășire a valorilor limită sau a pragurilor de alertă ale emisiilor definite într-un regulament în temeiul articolului 48a alineatul (1), autoritatea competentă trebuie să elaboreze un plan de acțiune prin care să se stabilească măsurile ce urmează a fi luate pe termen scurt, care trebuie să fie de natură să reducă riscul de depășire și să limiteze durata de producere a acestui eventual risc. În temeiul alineatului (1), planurile de acțiune pot fi incluse într-un plan pentru calitatea aerului.

[…]"

12 Valorile limită de emisie menționate la articolul 47 din Legea federală privind lupta împotriva poluării sunt stabilite în al 22-lea regulament de aplicare a legii menționate, care prevede la articolul 4 alineatul 1:

„Având în vedere protecția sănătății umane, pentru PM10, valoarea limită de emisie medie pe 24 de ore este de 50 $\mu g/m^3$, fiind autorizate 35 de depășiri în cursul anului calendaristic […]"

Acțiunea principală și întrebările preliminare

13 Domnul Janecek locuiește la marginea Landshuter Allee, pe centura mijlocie a orașului München, la aproximativ 900 de metri nord de o stație de măsurare a calității aerului.

14 Măsurătorile efectuate în această stație au demonstrat că, în cursul anilor 2005 și 2006, valoarea limită stabilită pentru emisiile de pulberi fine în suspensie PM10 a fost depășită cu mult peste limita de 35 de ori, cu toate că acesta reprezintă numărul maxim de depășiri autorizat prin Legea federală privind lupta împotriva poluării.

15 Nu se contestă că, în ceea ce privește teritoriul orașului München, există un plan de acțiune pentru calitatea aerului care a fost declarat obligatoriu la 28 decembrie 2004.

16 Cu toate acestea, reclamantul din acțiunea principală a introdus la Verwaltungsgericht München o acțiune având ca obiect obligarea Freistaat Bayern să elaboreze un plan de acțiune pentru calitatea aerului în sectorul Landshuter Allee în scopul stabilirii măsurilor care urmează să fie luate pe termen scurt pentru a se asigura respectarea numărului maxim autorizat de 35 de depășiri pe an ale valorii limită stabilite pentru emisiile de pulberi fine în suspensie PM10. Această instanță a respins acțiunea ca nefondată.

17 Verwaltungsgerichtshof, sesizat în apel, a adoptat o poziție diferită, statuând că riveranii vizați pot pretinde autorităților competente elaborarea unui plan de acțiune, dar că aceștia nu pot pretinde ca planul respectiv să cuprindă măsurile adecvate pentru a garanta respectarea pe termen scurt a valorilor limită de emisie de pulberi fine în suspensie PM10. Potrivit acestei instanțe, autoritățile naționale sunt obligate numai să se asigure că obiectivul menționat este urmărit prin intermediul unui astfel de plan, în măsura a ceea ce este posibil și proporțional cu respectivul obiectiv. În consecință, acesta a dispus ca Freistaat Bayern să elaboreze un plan de acțiune care să respecte aceste condiții.

18 Domnul Janecek și Freistaat Bayern au formulat recursuri la Bundesverwaltungsgericht împotriva hotărârii pronunțate de Verwaltungsgerichtshof. Potrivit celei dintâi instanțe, reclamantul din acțiunea principală nu poate invoca niciun drept la elaborarea unui plan de acțiune în temeiul articolului 47 alineatul (2) din Legea federală privind lupta împotriva poluării. Mai mult, instanța menționată consideră că nici spiritul, nici litera articolului 7 alineatul (3) din Directiva 96/62 nu conferă un drept subiectiv la elaborarea unui astfel de plan.

19 Instanța de trimitere arată că, dacă neadoptarea, chiar nelegală, a unui plan de acțiune nu aduce atingere, în dreptul național, drepturilor reclamantului din acțiunea principală, acesta din urmă nu este lipsit de mijloace pentru a asigura respectarea legislației. Într-adevăr, protecția împotriva efectelor dăunătoare ale pulberilor fine

în suspensie PM10 ar trebui realizată prin măsuri care nu au legătură cu un astfel de plan și a căror punere în aplicare de către autoritățile competente poate fi pretinsă de persoanele vizate. Astfel, ar fi asigurată o protecție efectivă, în condiții echivalente celor care ar rezulta din elaborarea unui plan de acțiune.

20 Cu toate acestea, Bundesverwaltungsgericht recunoaște că, pentru o parte a doctrinei, dispozițiile comunitare în cauză au condus la concluzii diferite, potrivit cărora terții vizați ar avea un drept la stabilirea de planuri de acțiune, ceea ce pare a fi confirmat prin Hotărârea din 30 mai 1991, Comisia/Germania (C-59/89, Rec., p. I-2607).

21 În aceste condiții, Bundesverwaltungsgericht a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 7 alineatul (3) din Directiva 96/62 […] trebuie interpretat în sensul că terțului a cărui sănătate este afectată îi este conferit un drept subiectiv la elaborarea unui plan de acțiune, chiar dacă acesta, independent de un plan de acțiune, este în măsură să își valorifice dreptul la apărare împotriva efectelor dăunătoare pentru sănătate ale depășirii valorii limită de emisie a pulberilor fine în suspensie PM10, solicitând în instanță intervenția autorităților?

2) În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare, un terț vizat de poluarea, dăunătoare pentru sănătate, cu pulberi fine în suspensie PM10, are dreptul la elaborarea unui astfel de plan de acțiune care să indice măsurile ce urmează să fie luate pe termen scurt în scopul de a asigura respectarea strictă a valorii limită de emisie de pulberi fine în suspensie PM10 ?

3) În cazul unui răspuns negativ la a doua întrebare, în ce proporție măsurile prevăzute printr-un plan de acțiune trebuie să reducă riscul de depășire și să limiteze durata de producere a acestui eventual risc? În cadrul unei abordări progresive, poate fi limitat planul de acțiune la măsuri care, desigur, nu garantează respec-

tarea valorii limită, dar contribuie totuși la îmbunătățirea calității aerului pe termen scurt?"

Cu privire la întrebările preliminare

Observațiile prezentate Curții

22 Reclamantul din acțiunea principală arată că, în toate cazurile în care nerespectarea de către autoritățile naționale a prevederilor unei directive având ca obiect protecția sănătății publice ar putea pune în pericol sănătatea persoanelor, acestea trebuie să poată invoca normele imperative pe care le cuprinde directiva [a se vedea, în ceea ce privește Directiva 80/779/CEE a Consiliului din 15 iulie 1980 privind valorile limită și valorile orientative ale calității aerului pentru dioxid de sulf și particule în suspensie (JO L 229, p. 30), Hotărârea din 30 mai 1991, Comisia/Germania, C-361/88, Rec., p. I-2567, punctul 16, și, în ceea ce privește Directiva 75/440/CEE a Consiliului din 16 iunie 1975 privind calitatea apei de suprafață destinate preparării apei potabile în statele membre (JO L 194, p. 26, Ediție specială, 15/vol. 1, p. 6) și Directiva 79/869/CEE a Consiliului din 9 octombrie 1979 privind metodele de măsurare și frecvența prelevării de probe și a analizării apei de suprafață destinate preparării apei potabile în statele membre (JO L 271, p. 44, Ediție specială, 15/vol. 1, p. 97), Hotărârea din 17 octombrie 1991, Comisia/Germania, C-58/89, Rec., p. I-4983, punctul 14].

23 Considerând că Directiva 96/62 are ca obiectiv protecția sănătății umane, reclamantul din acțiunea principală susține că articolul 7 alineatul (3) din această directivă constituie o normă imperativă care impune elaborarea unui plan de acțiune de îndată ce există chiar și un simplu risc de depășire a unei valori limită. Obligația de a elabora un astfel de plan în această ipoteză, a cărei realitate nu este contestată în acțiunea principală, ar constitui, așadar, o normă pe care acesta ar putea să o invoce în temeiul jurisprudenței citate la punctul precedent din prezenta hotărâre.

24 În ceea ce privește conținutul planului de acțiune, reclamantul din acțiunea principală susține că acesta trebuie să prevadă toate măsurile adecvate pentru ca perioada de depășire a valorilor limită să fie cât mai scurtă posibil. Aceasta ar reieși în special din economia articolului 7 alineatul (3) din Directiva 96/62, care arată în mod clar că planurile de acțiune trebuie să fie elaborate de îndată ce există un simplu risc de depășire a acestor valori, și din cea a articolului 8 alineatul (3) din directiva menționată, conform căruia, în cazul în care valorile limită sunt deja depășite, statele membre trebuie să ia măsuri pentru a elabora sau pentru a aplica un plan sau un program care să permită atingerea valorii limită în termenul stabilit.

25 Guvernul olandez susține că articolul 7 alineatul (3) din Directiva 96/62 nu conferă terților un drept subiectiv la elaborarea unui plan de acțiune. Statele membre ar dispune de o largă putere de apreciere atât la adoptarea planurilor de acțiune, cât și la stabilirea conținutului acestora.

26 Din aceeași dispoziție ar reieși că legiuitorul comunitar a dorit să lase statelor membre competența de a pune în aplicare un plan de acțiune și de a lua măsurile accesorii pe care le consideră necesare și proporționale pentru obținerea rezultatului avut în vedere.

27 În consecință, articolul 7 alineatul (3) din Directiva 96/62 nu ar impune statelor membre nicio obligație de rezultat. Larga putere de apreciere de care acestea ar dispune le-ar permite să compare diverse interese și să adopte măsuri concrete ținând seama atât de respectarea valorilor limită, cât și de alte interese și obligații, precum libera circulație în interiorul Uniunii Europene.

28 Astfel, statele membre ar fi obligate numai să pună în aplicare planuri de acțiune prin care să se prevadă măsurile care trebuie luate pe termen scurt pentru a reduce riscul de depășire a valorilor menționate sau pentru a limita durata de producere a acestui eventual risc.

29 Guvernul austriac amintește că s-a statuat de către Curte că dispozițiile dreptului comunitar care stabilesc valori limită în scopul de a proteja sănătatea umană conferă de asemenea persoanelor interesate un drept la respectarea valorilor menționate pe care acestea pot să îl exercite în justiție (Hotărârea din 30 mai 1991, Comisia/Germania, C-59/89, citată anterior).

30 Acest guvern apreciază totuși că, deși articolul 7 alineatul (3) din Directiva 96/62 poate produce un efect direct, nu rezultă de aici că această dispoziție creează în favoarea particularilor un drept subiectiv la elaborarea de planuri de acțiune, din moment ce, în opinia acestuia, dispoziția menționată are ca obiect numai adoptarea de măsuri care pot contribui la asigurarea respectării valorilor limită în cadrul programelor naționale.

31 Comisia arată că reiese din textul Directivei 96/62, în special din dispozițiile articolului 7 alineatul (3) coroborate cu cele ale articolului 5 punctul 5, precum și din al doisprezecelea considerent al acesteia, că prin stabilirea unor valori limită pentru pulberile fine în suspensie PM10 se urmărește protecția sănătății umane. Or, în legătură cu dispoziții similare, Curtea ar fi stabilit că, în toate ipotezele în care depășirea valorilor limită ar putea pune în pericol sănătatea persoanelor, acestea pot invoca normele menționate în scopul valorificării drepturilor lor (Hotărârile din 30 mai 1991, Comisia/Germania, C-361/88, punctul 16, și Comisia/Germania, C-59/89, punctul 19, citate anterior, precum și Hotărârea din 17 octombrie 1991, Comisia/Germania, punctul 14).

32 Principiile stabilite în aceste hotărâri s-ar aplica planurilor de acțiune prevăzute în Directiva 96/62. Autoritatea competentă ar fi obligată, așadar, să elaboreze astfel de planuri în cazul în care sunt îndeplinite condițiile impuse prin această directivă. Ar rezulta că un terț vizat de depășirea unor valori limită ar putea să invoce dreptul său la elaborarea unui plan de acțiune necesar pentru a atinge obiectivul privind respectivele valori limită stabilit prin directiva menționată.

33 În ceea ce privește conținutul planurilor de acțiune, Comisia își întemeiază răspunsul pe textul articolului 7 alineatul (3) din Directiva 96/62, potrivit căruia aceste planuri de acțiune trebuie să prevadă măsuri „ce urmează să fie luate pe termen scurt […], în scopul reducerii […] risc[ului de depășire] și pentru limitarea duratei de producere a

acestui eventual risc". În opinia Comisiei, autoritatea competentă dispune de o marjă de apreciere pentru a lua măsurile pe care le consideră cele mai adecvate, cu condiția ca acestea să fie elaborate în cadrul a ceea ce este efectiv posibil și proporțional din punct de vedere juridic, astfel încât să permită o revenire în cel mai scurt termen la niveluri care se situează sub valorile limită prevăzute.

Răspunsul Curții

În ceea ce privește elaborarea unor planuri de acțiune

34 Prin intermediul primei întrebări, Bundesverwaltungsgericht solicită să se stabilească dacă un particular poate pretinde autorităților naționale competente elaborarea unui plan de acțiune în cazul unui risc de depășire a valorilor limită sau a pragurilor de alertă, caz prevăzut la articolul 7 alineatul (3) din Directiva 96/62.

35 Această dispoziție impune statelor membre o obligație clară de a elabora planuri de acțiune atât în cazul unui risc de depășire a valorilor limită, cât și în cazul unui risc de depășire a pragurilor de alertă. Această interpretare, care decurge din simpla lectură a articolului 7 alineatul (3) din Directiva 96/62, este de altfel confirmată în al doisprezecelea considerent al acesteia. Ceea ce se prevede referitor la valorile limită este valabil *a fortiori* în privința pragurilor de alertă pentru care, de altfel, articolul 2 din aceeași directivă, în care sunt definiți diverșii termeni utilizați în aceasta, prevede că statele membre „iau de îndată măsuri, în conformitate cu prezenta directivă".

36 Mai mult, în temeiul unei jurisprudențe constante a Curții, particularii pot invoca împotriva autorităților publice dispoziții necondiționate și suficient de precise ale unei directive (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 aprilie 1979, Ratti, 148/78, Rec., p. 1629, punctul 20). Autorităților și instanțelor naționale competente le revine

sarcina de a interpreta dispozițiile dreptului național, în măsura în care este posibil, într-un sens care să fie compatibil cu obiectivele acestei directive (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 noiembrie 1990, Marleasing, C-106/89, Rec., p. I-4135, punctul 8). În cazul în care nu ar putea fi realizată o astfel de interpretare, acestora le revine sarcina de a înlătura normele dreptului național incompatibile cu directiva menționată.

37 După cum a amintit în nenumărate rânduri Curtea, ar fi incompatibil cu caracterul obligatoriu pe care articolul 249 CE îl recunoaște directivei să se excludă, în principiu, posibilitatea ca obligația impusă de aceasta să fie invocată de persoanele vizate. Această apreciere se aplică în special în cazul unei directive al cărei obiectiv este de a controla, precum și de a reduce poluarea atmosferică și care urmărește, așadar, să protejeze sănătatea publică.

38 Astfel, Curtea a hotărât că, în toate cazurile în care nerespectarea măsurilor impuse prin directivele privind calitatea aerului și cea a apei potabile și care urmăresc protecția sănătății publice ar putea pune în pericol sănătatea persoanelor, acestea trebuie să poată invoca normele imperative cuprinse în directive (a se vedea Hotărârile din 30 mai 1991, Comisia/Germania, C-361/88, și Comisia/Germania, C-59/89, citate anterior, precum și Hotărârea din 17 octombrie 1991, Comisia/Germania).

39 Rezultă din ceea ce precedă că persoanele fizice sau juridice vizate în mod direct de un risc de depășire a unor valori limită sau a unor praguri de alertă trebuie să poată obține din partea autorităților competente, dacă este cazul prin sesizarea instanțelor competente, elaborarea unui plan de acțiune atunci când există un astfel de risc.

40 Împrejurarea că aceste persoane dispun de alte mijloace de acțiune, în special de puterea de a pretinde autorităților competente adoptarea de măsuri concrete pentru reducerea poluării, astfel cum, potrivit celor arătate de instanța de trimitere, prevede dreptul german, nu are relevanță în această privință.

41 Într-adevăr, pe de o parte, Directiva 96/62 nu conține nicio rezervă în ceea ce privește măsurile care pot fi luate în temeiul altor dispoziții ale dreptului național, iar pe de altă parte, aceasta introduce un dispozitiv de planificare cu totul specific care, astfel cum prevede al doisprezecelea considerent, urmărește protecția mediului „ca un întreg", ținând seama de toate elementele care trebuie luate în considerare, cum ar fi, în special, cerințele privind funcționarea instalațiilor industriale sau cele privind deplasările.

42 Prin urmare, este necesar să se răspundă la prima întrebare că articolul 7 alineatul (3) din Directiva 96/62 trebuie interpretat în sensul că, în cazul unui risc de depășire a valorilor limită sau a pragurilor de alertă, particularii vizați în mod direct trebuie să poată obține din partea autorităților naționale competente elaborarea unui plan de acțiune, chiar dacă, în temeiul dreptului național, aceștia ar dispune de alte mijloace de acțiune pentru a obține din partea autorităților menționate luarea unor măsuri de combatere a poluării atmosferice.

În ceea ce privește conținutul planurilor de acțiune

43 Prin intermediul celei de a doua și al celei de a treia întrebări, Bundesverwaltungsgericht solicită să sRe stabilească dacă autoritățile naționale competente au obligația de a adopta măsuri care, pe termen scurt, ar permite atingerea valorii limită sau dacă acestea se pot limita la a lua măsurile care permit reducerea depășirii, precum și limitarea duratei acesteia și care sunt, așadar, de natură să permită o îmbunătățire progresivă a situației.

44 Potrivit articolului 7 alineatul (3) din Directiva 96/62, planurile de acțiune trebuie să cuprindă măsuri „ce urmează să fie luate pe termen scurt acolo unde există un risc de depășire a valorilor limită și/sau a pragurilor de alertă, în scopul reducerii acelui risc și pentru limitarea duratei de producere a acestui eventual risc". Rezultă chiar din această formulare că statele membre nu au obligația de a lua măsuri de asemenea natură încât să nu se producă nicio depășire.

45 În mod contrar, din economia directivei menționate, care urmărește o reducere integrată a poluării, reiese că statelor membre le revine sarcina de a lua măsuri care pot să reducă la minimum riscul de depășire și durata acesteia, ținând seama de toate împrejurările de la momentul respectiv și de interesele existente.

46 Din acest punct de vedere, este necesar să se arate că, deși statele membre dispun astfel de o putere de apreciere, articolul 7 alineatul (3) din Directiva 96/62 cuprinde limite referitoare la exercitarea acesteia, susceptibile să fie invocate în fața instanțelor naționale (a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 octombrie 1996, Kraaijeveld și alții, C-72/95, Rec., p. I-5403, punctul 59) în ceea ce privește adecvarea măsurilor pe care trebuie să le cuprindă planul de acțiune cu obiectivul de reducere a riscului de depășire și de limitare a duratei acesteia, ținând seama de echilibrul care trebuie asigurat între acest obiectiv și diferitele interese publice și private existente.

47 Prin urmare, este necesar să se răspundă la a doua și la a treia întrebare că, în cadrul unui plan de acțiune și pe termen scurt, statele membre au numai obligația – supusă controlului instanței naționale – de a lua măsurile care pot să reducă la minimum riscul de depășire a valorilor limită sau a pragurilor de alertă și care pot să asigure revenirea progresivă la un nivel situat sub aceste valori sau sub aceste praguri, ținând seama de împrejurările de fapt și de totalitatea intereselor existente.

Cu privire la cheltuielile de judecată

48 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

1) **Articolul 7 alineatul (3) din Directiva 96/62 a Consiliului din 27 septembrie 1996 privind evaluarea și gestionarea calității aerului înconjurător, astfel cum a fost modificată prin Regulamentul (CE) nr. 1882/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 septembrie 2003, trebuie interpretat în sensul că, în cazul unui risc de depășire a valorilor limită sau a pragurilor de alertă, particularii vizați în mod direct trebuie să poată obține din partea autorităților naționale competente elaborarea unui plan de acțiune, chiar dacă, în temeiul dreptului național, aceștia ar dispune de alte mijloace de acțiune pentru a obține din partea autorităților menționate luarea unor măsuri de combatere a poluării atmosferice.**

2) **În cadrul unui plan de acțiune și pe termen scurt, statele membre au numai obligația – supusă controlului instanței naționale – de a lua măsurile care pot să reducă la minimum riscul de depășire a valorilor limită sau a pragurilor de alertă și care pot să asigure revenirea progresivă la un nivel situat sub aceste valori sau sub aceste praguri, ținând seama de împrejurările de fapt și de totalitatea intereselor existente.**

Semnături